

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Égész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

NEJELLENBET VELEMÉNYT EGYSEK:
szombaton és egyes rendkívüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Várost közzétartó (városháza,
földszint 7. sz. fő szűkületű)
a kézi-munka.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvtárban-vállalat
iróddáján. Ide küldendők
az előfizetési díjak és hirdetések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. •• Felcélja szerkesztő: KONCZ ÁROS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

A főispán lemondása.

(K) Amidőn néhány évvel ezelőtt *Weszprémy Zoltán* főispán lett, elmondtuk, hogy annál is inkább bizalommal nézünk működése elé, mert egész életét a közigazgatás szolgálatában töltötte. És midőn beült a főispáni székbe, örömmel üdvözöltük abban a biztos tudatban, hogy a koalíciós kormány választása szerencsés volt.

És mivel nem tartozunk azok közé, akik a felkelő napot üdvözlik, a letűnőt pedig leszólják, eleve kijelentjük, hogy amit *Weszprémy Zoltán* székfoglalása alkalmából elmondunk, azt fenntartjuk most is, mert azt hisszük, hogy benne nem csalódtott sem a vármegye, sem a város, sem a nagy közönség. Nem, mert *Weszprémy Zoltán* nem öltözött koturnusokba, nem ígért székfoglalójában eget-földet, pusztán annyit, hogy a város érdekeit szívén fogja viselni, a munkát meg fogja becsülni. És midőn főispánsga alá ígérte magát, a városnak, szerencsés kézzel simította el a közgyűlés termében egyik-másik úgyben felmerülő ellenléteket és bölcs mérsékletével, melylyel a város parlamentjét vezette, mindenkinek kivirta elismerését. *Weszprémy Zoltán* egy politikailag nagyon is zivatáros időszak után vette át a főispáni széket. A város tanácsának életrevaló, a város nagyságát és fejlődését célzó törekvéseit mindenkor és mindenben támogatta, csakhogy ebből nem kovacsolt magának érdemet, öndicsőítést nem rendezett be a modern főispánok legtöbbjének példájára sajtóirodát, hanem csendesen, zajtalanul támogatta a városi Tanácsot a felvett eszmék megtestesítése körül való munkájában. Nem ígért olyat, amit tekintélyével és állásának súlyával, vagy a körülmények folytán ki nem vihetett, ha pedig megtörtént, hogy az ő reményei sem teljesedtek, ha egyik-másik úgyünk odafent utvesztőbe került, azt tudjuk be a letűnt kormányának, mely lsten tudja mi okból, a legfontosabb és legelőbívőbb határozatainkat mai napig sem hagyta jóvá, holott ezeknek jóváhagyását a főispán és polgármester nem egyszer szorgalmazták és ezekre nézve biztató választ is kaptak.

Weszprémy Zoltán évtizedeken keresztül szolgált a vármegyét fiatalságának idealizmusával, férfikorának értékes munkásságával, amit eléggé bizonyít vármegyéjének bizalma, melylyel a főjegyzői székbe ültette. Hogy a nemzeti ellenállás

idejében megmaradt a bölcs mérséklet utján anélkül, hogy árulója lett volna a nemzeti ügynek, mindez csak azt mutatja, hogy a jövőben látott és tudta, hogy nálunk a politikai és közéleti forradalmak csak ideig-óráig tartanak. Sem többet, sem kevesebbet nem tett ebben az időben, mint mi valamennyien, vagyis ellentárolt a törvénytelen hatalomnak mindaddig, míg a józan megfontolás ezt megengedte. És ha valóban a gyászmagyarok közé tartozott volna, az uralomra jutott koalíciós miniszterium bizonyára nem nevezte volna ki főispánnak, hanem azok közé sorozta volna őt is, akik ezen idők szegénytáblájára kerültek. És éppen azért mi, most távozása pillanatában, midőn kiadja kezéből önként a hatalmat és lemond díszes állásáról, most, midőn nem remélhetünk tőle sem mint tisztviselő, sem mint magánember semmit, sajnáljuk, távozását, mert működésével meg voltak elégedve és személyét szeretetreméltóságánál fogva becsültük.

Weszprémy Zoltán, midőn székfoglalóját tartotta, bejelentette a közgyűlés előtt, hogy "vezérével lesz: köteletségének teljesítése. Nemcsak lszízetlenül tartom, mondá, a város törvényben is biztosított autonómiáját, hanem ha megtámadtatnék, annak megvédelmezésére sietek. Azokban a nagyjelentőségű anyagi és kulturális kérdésekben pedig, melyektől Debreczen város felvirágzása, polgárságának megerősödése, összes lakosságának jövődobeli boldogulása függ, mindazokban a kérdésekben igaz lelkesedéssel igyekszem enemes város hatóságát, tisztikarát és közgyűlését legjobb tehetséggel támogatni és elősegíteni".

Ezeket az ígéreket beváltotta *Weszprémy Zoltán* és ha főispánsga idejében valami nagy dolgokat nem művelhetett, az annak tudható be, hogy a koalíciós kormány annyi belső válsággal küzdött, hogy a városok érdekeit nem kisérhette a kívánt figyelemmel. Közgyűlési határozatok, melyek a tanács buzgalma folytán jutottak a közgyűlés elé, elintézetlenül heverték a miniszterek fiókjában és annak dacára, hogy főispán és polgármester mindent megkísérlettek a döntés, vagy jóváhagyás érdekében, fáradságuk, közbenjárásuk, szóval és írásban tett felvilágosításaiak kárba veszttek. Ez az igazság, melyet elvitatni nem lehet.

Mindezeket elmondva, mi őszintén sajnáljuk *Weszprémy Zoltánnak* a főispáni székéből távozását. Egyenes lelkű ember lávozik benne közgazdászunk éléről. Barátja volt minden nemes eszmének és jóakarója nekünk, tisztviselőknök. A munkás kezeket megbeszülte, igazságos volt hivatalos eljárásában, a közgyűléseket tapintattal vezette és ügyesen simította el mindenkor a felmerült ellentéteket. Mi nem csalódtunk benne és éppen azért amily örömmel üdvözlöztük őt székfoglalása alkalmával, épp oly igaz érzéssel fájlaljuk távozását.

németujfalui SIMONFFY IMRE.

Mélyeség gyász kísérete németujfalui Simonffy Imre nyugalmazott polgármestert sírjába. Temetése folyó hónap 9-én volt óriási részvét mellett. A temelésen ott láttuk *Weszprémy Zoltán* főispánt, *Kovács József* polgármester vezetésével a városi Tanácsot és a tisztikart, a vármegyét, a ref. főiskola tanárkarát, a helyőrség tisztikarát, az állami hivatalok fejeit, a tanuló ifjúságot és kulturális intézeteink képviselőit. A gyászháznál felállított ravatal mellett a főiskolai énekkar gyönyörű éneke után megindult a menet a nagytemplomba. Elől haladtak a diszruhás lovas rendőrök, majd a negyvennyolcas honvédek zászlójuk alatt, a városi tanács és a küldöttségek sokasága.

A nagytemplomban a Te benned bizunk elcélitól fogva élénkítése után *Erőss Lajos* ref. püspök magas szárnyalatu imát mondott, utána pedig *Könyves Tóti Kálmán* a költő pap gyönyörű beszédben méltatta a megboldogultnak a haza, az egyház és a városi közügyek körül szerzett érdemeit. A beszéd mélyen meghatotta a templomot színtől megtöltő hallgatóságot, majd megindult a menet a Kossuth-utcai temetőbe, hol a főiskolai énekkar énekének elhangzása után *Kovács József* polgármester lépett a sírhoz és a következő megleghangu, őszinte érzésekben gazdag beszéddel mondott búcsút a megboldogultnak.

Tisztelt gyászoló közönség!

Fájd érzésekkel s szomorú gondolatokkal elérkezünk ahhoz a pillanathoz, amelyben a halál hatalma s emberi gyarlóságunk s szokásaink szomorú következményeképp elvisszük családjától a családtagot, elhelyezzük elkötözött övét közé, visszaadjuk az édes nyaföldnek. Mielőtt ez megtörténne, hadd szóljak pár szót — annak a nem rokonsági vér szerinti, hanem a szíve érzése szerinti családnak — a nagyközönségnek nevében, amely idáig némán, szíve fájdalomát hordozva, részvételt vette körül a gyászoló családot, a gyászos koporsót s kísérete ki ide, a gyászoló család itt nyugó tagjaihoz.

Ő e városnak fia volt, — e városnak szolgálja volt, e városnak ura, illetve vagyon kormányzója volt. — Igaz fia, — hűséges szolgálója, jóságos ura volt.

Ha valamikor a debreczeni polgárságot jellemezni fogja valaki — s példányképpül egy alaklalt kívánja jellemezni, *Simonffy Imrét* fogja elbűnő állítani s azt mondja — ilyen s ilyen legyen a debreceni polgár, — vagyis olyan, aki szereti városát hazáját szolgálja hiven, szeretettel, jósággal és aki minden dolgában cleve meggonolja következményeit.

Őt végzete — egy fejlődésre hivatott városnak fiává, szolgáljává, urává szülte — s szerető szívé, jóságos debreceni polgárnak szülte s így tette képessé arra, hogy hosszú szolgálata, uralkodása alatt a szeretet, tisztelet környezte, s ténykedéseit a siker koronázta. Ő nem rohamipésszel kívánt haladni, hanem közmegelegedésre s a sikert előre bízottivata.

Es ez el is érte.

Szeretet, tisztelet, megbecsülés környezte amig működött, — a szeretet, tisztelet kísérte ki ide s fogja környezni halálában is — a polgárök s a közönség emlékezetében.

Diszitsék sírját ezek — s nyugodjék békével. Kívánjunk neki mindnyájan csendes álmot.

Ezután a debreceni dalárdák énekelték el „Mért oly boros, oly néma e sereg“ kezdettű gyászdalt, melynek elhangzása után a koporsót elhelyezték e családí sírba, mire a sírboltot újra befalazták és a temetési szertartás véget ért.

Körrendelet.

114.752/1909.
sz. A. T.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

A sz. kir. város közönségének Debreczen.

Értesítem címet, hogy a méhészeti szaktanító kerületek eddig érvényben volt beosztását a szolgálat érdekében megváltoztattam s az eddigi nyolc kerület helyett az ország területét kilenc méhészeti kerületbe osztottam be.

Erről címet az új beosztás egy példányának megküldésével van szerencsém értesíteni, hogy szakközegemet működésben támogalni s az ezzel összefüggő szükséges intézkedéseket saját hatáskörében megtenni sziveskedjék.

Értesítem még arról is, hogy a kerület székhelyének Arad szab. kir. várost jelöltem meg.

Budapest, 1910 január 28-ikán.

Gróf Serényi.

Közgazdaság.

A takarmányrépa.

Minél nagyobb lömeg répát terem talajunk, annál olcsóbban termeltük azt, tehát minden törekvésünknek oda kell irányulni, hogy a répa lömeget fokozzuk s e tekintetben egyebek mellett a trágyázás és a termelendő répafeleség van döntő befolyással.

A mely szántás mellett a trágyázást hálálja meg legjobban a répa, amit a jó gazda méltányol is s többnyire istállótrágyába veti répáját. Ha csak lehetséges, ne is mulasszuk ezt el, mert mennél bővebben trágyázunk, annál nagyobb termésre számíthatunk. Az istállótrágyát sokkaltá célszerűbb összel alászántani, már csak azért is, mert a tavaszi alászántás a talajnak kellő időben való előkészítését akadályozza s így azután vagy rossz munkát kap a föld, vagy a vetés késik el.

De az istállótrágyával egymagába nem lehet a legnagyobb terméshozamot elérni, mert a mesteres trágyákat, különösen a foszfortartalmuakat csak úgy meghálálja, mint a cukorrépa.

A takarmányrépának tulajdonképeni mesteres trágyája a szuperfoszfát, melynek könnyen

oldható foszforsavát jól tudja értékesíteni a répa. Ez is különösen akkor van nagy termésközo hatással, ha istállótrágyával alkalmazatik egyidejűleg, úgy t. i. hogy az istállótrágya ősszel, vagy a tél folyamán szántatik alá, 150—200 kg. szuperfoszfát pedig a vetőszántás, vagy az extirpálás előtt szóratik ki. Szuperfoszfát alkalmazása esetén legalább 20—60 m. m.-val nagyobb termésre lehet számítani holdanként, mint ha az istállótrágyát egymagában alkalmaznók, sőt ez esetben arra is számíthatunk, hogy a répát rendszeren követő árpa termését is lényegesen fogja fokozni az alkalmazott szuperfoszfát.

Egyéb műtrágyát azután rendszeren nem is igényel a répa, bár a kálii is kétségtelen kívül termésközo hatással van rá. Legalább ezt látszik bizonyítani az orsz. m. kir. növénytermelést kísérleti állomás által az 1902 és 1903. években végzett kísérlet sorozat, amidőn 1903-ban 22 kísérlet közül 15-nél eredményezett a kálitrágyázás 2-69 mm. termésobbletet. Chilisalétromra azonban legfeljebb abban az esetben volna szükség, ha a répa nem istállótrágyába volna vetve.

A répafélések jószágát illetőleg nagyon elterjedt a nézetek s az eberdorfi az a félség, amelynek használata leginkább el van terjedve. Pedig talán nem ez a legjobb és legbővebben termő s az a hibája mindenestre meg van, hogy könnyen repedezik s ennek folytán könnyen meg is romlik.

Nincs is olyan répafélség, mely mint legjobb, legbővebben termő volna általánosan odaállítható. Hibát követ el azonban az a gazda, aki egyfélséghez ragaszkodik anélkül, hogy a többi kipróbálta volna, végezzünk többfélséggel kísérletet s állapítsuk meg ilyen módon, hogy az adott talajon s az adott viszonyok között melyik terem legbővebben, melyik tehát a legjobb.

Az oberdorfin kívül a mammoth répa kelt nagy termésével feltűnést, azután az eckendorfi, a lentowitzi, az olajbogyó s a chrestensen Volendung, amelyet óvári répának is neveznek, mert a termelésével Magyaróváron végzett kísérletek igen kedvező eredménnyel végeztek, ahol nemcsak nagy termésozama által tűnt ki, hanem azáltal is, hogy egyen etesen csirázik, zsenge korában gyorsan nő, husa tömör, alakja jó, könnyen szedhető s jól eláll. Gróf Teleky Arvéd brassói uradalma magát nagyban termesztí s kiesinyben is elárulítja.

Ezek volnának tehát azon répafélések: melyek kísérletezésre ajánlhatók.

Hírek.

— **A főispán felmentése.** A hivatalos lap február 9-iki száma közli, hogy ő felsége a belügyminiszter előterjesztésére Wespriény Zoltánt, Hajdu vármegye és Debreczen sz. kir. város főispánját saját kérelmére, buzgó szolgálatainak elismerése mellett, főispáni állásától felmentette.

— **A számonkérőszék jegyzőkönyve.** Most jelent meg az 1910 január 13-án tartott városi számonkérőszék jegyzőkönyve, mely részletesen kimutatja a tisztviselők tevékenységét. A jegyző-

könyv végén a következők olvashatók: Az ügykezelés átvizsgálása után számonkérőszéki elnök, mivel az eredmény nagy tevékenység és szorgalom kifejtését mutatja, az abban közreműködött tisztikarnak elismerését nyilváníta.

— **Ki lesz a főispán?** Wespriény Zoltán főispán lemondásával megmozdultak a kombinációk az új főispán személyére nézve. A fővárosi lapokban azt olvastuk, hogy erre a diszes állásra az új kormány Domahidy Elemér volt főispánt kívánja kinevezetni és nem lehetetlen, hogy mikorra lapunk olvasóink kezébe kerül, kineveztetése meg is fog jelenni a hivatalos lapban. Debreczen város közönsége, mint a közhangulatból kiténik, szívesen látna a visszajövő főispánt, aki mint volt főispán és közéletünk buzgó munkása eddig is szeretetben állott.

— **Halálozás.** Debreczen város egy nyugalmazott tisztjelőjét temették el folyó hónap 11-ikén: Vecsey Károly volt segédlevéltárnok. Halálát a következő gyászjelentés tudatja: Vecsey Viktor, özv. Révész Imréné Vecsey Zsant, özv. Arvay Sándorné Vecsey Mária, Vecsey Sándor és neje, özv. Szőke Jánosné Vecsey Emma és özv. Vecsey Lajosné, mint testvérek és sógorok, egy a maguk, mint gyermekeik és unokáik nevében, Medgyessy Lajos és leánya, Mike János és Medgyessy Mária, mint unokahuga egy a maga, mint férje és gyermeke, valamint az összes többi rokonok nevében is mély bánattal s fájdalommal együtt szível jelentik Vecsey Károly nyugalmazott városi hivatalnoknak élete 69-ik évében, folyó hó 9-én, este 1/2 órákor, hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. A boldogulnak földi részei folyó 1910. évi február hó 11-én, pénteken, délután 3 órákor, a Bathányai-utcai 7-ik számú háznál a ref. egyház szertartása szerint tartandó rövid ima után, a Cseplőd-utcai temetőben fognak örök nyugalomra helyeztetni. Debreczen, 1910. évi február hó 9-én. Áldás és béke poraira! A megboldogult munkás élete után nyugalomba vonult. Sokáig szenvedett és most, midőn a halál megváltotta szenvedéseitől, kegyelettel kísértük sírjába. Temetésén a városi tanács és tisztikar képviselte magát. Nyugodjék békével.

— **Alakuló ülés.** A Debreczen székhellyel megalakuló biztosító társaság 1910 február 20-án délután 4 órákor, a városház kis tanácstermében alakuló ülést tart. Az értekezletet gróf Vay Gábor, Márk Endre és Magoss György dr. hívták egybe.

— **Lőgyakorlat.** A 39-ik gyalogezred folyó hónap 21-én reggel 8 órától déli 12-ig a katonai lövőterren harcászati lögyakorlatot tart éles töltsékekkel. Erre az időre a környéket elzárják a közlekedéstől.

— **Gondnoksági ülés.** A debreczeni tanyai állami elemi népiskolák gondnoksága f. hónap 14-én délelőli 1/4 órákor ülést tart, melyre a gondnoksági tagjait ez uton is meghívja az elnökség.

— **Alakuló ülés.** A kiskoru bűnösök társadalmi uton való jó irányban térítésére Debreczenben megalakul a patronázs. Ez irányban az alakuló ülés február 24-én lesz a városháznál.

— **A Debreczeni izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Az izraelita hitközségi tagok figyelmeztetnek, hogy a jegyzőíró iroda a választási névjegyzék összeállítását f. hónap 15-ig befejezi, miért is mindazon hitközségi tagok, akik hátraléku miatt az 1910. évi választók közé fel nem vették, ha folyó hó 13-ig a választási jogot korlátozó hátralékaikat kifizetik, besorozhatnak a választói névjegyzékbe.

— **Kamatértítés az ex'xebon.** A közadók kezeléséről szóló törvény egyik szakasza kimondja, hogy annak az adózónak, aki adótarozásának egy vagy több évnegyedi részletét előre befizeti, az előre fizetett adóösszeg minden forintja után a

befizetés napjától az illető évnegyed közepéig számított évi 5 százalékos kamat betudandó, illetőleg kifizetendő. Felvetett kérdések folytán Lukács László pénzügyminiszter figyelmeztette a pénzügyigazgatóságokat, hogy az említett kamattérítésre az adóukat előre befizető felek a költségvetésen kívüli állapot alatt is jogos igényt tarthatnak, az tehát tőlük most sem tagadható meg.

Szerkesztői üzenetek.

Temesvár. Feltétlenül be kell várnunk a békésebb napokat annál is inkább, mivel igen sokan kartársaink közül még nem jelentették be csatlakozásukat a mozgalomhoz. Nagy hiba volna, ha az ügybe diszonáns hangok vegyülnének. Ha eredményt akarunk elérni, akkor egyébe kell tömörülnünk és a küldöttség sem állhat egy-két emberből, hanem abban részt kell venni lehetőleg az összes vármegyei és városi kartársaknak. Es akinek valami ellennézet van, azt közölje bizodalommal. Vagy elosztjuk akadályait, vagy meghajlunk érvel előtt. Minden kérdésre szívesen adunk felvilágosítást, mert azt akarjuk, hogy mindenkinek véleménye meghallgatásban részesüljön, akár érinti a javaslat egyik-másik kartársunk anyagi érdekeit, akár nem. Mi első sorban az állás tekintélyének megvédése érdekében dolgozunk, nem feledkezünk meg azonban az anyagi érdekekről sem, amilyen szintén orvoslást kívánunk.

M. H. Hódmezővásárhely. Vettém értesítéseted, legközelebb magán levélben felelek.

D. E. Székesfehérvár. Intézkedtünk a hiányzó számok megküldése iránt.

Tiszviselő, helyben. Politikai színezetű cikket nem küldünk, mert nincs kedvünk a kir. ügyességgel összeütköznünk. Mellékesen még megjegyezzük azt is, hogy már csak azért sem küldjük a beküldött kéziratot, mert a tisztviselőket nem szándékozunk egy újabb nemzeti ellenállás-féle dologba belevinni. Elég volt egyszer. Az ellenállást csinálják azok, akiknek nincs veszteni valójuk. A cikket egy hétig megőrizzük.

H. B. helyben. Kapható 2 koronáért a polgármesteri titkári hivatalban.

Gazdasági tanácsnokság o. cikkét nem közöljük, mert emberekről reklámokat nem küldünk, azonkívül elvünk, hogy névtelenül beadott cikkeknek helyt nem adunk.

Máramrossziget. Jövő számunkban óhajtsának eleget teszünk; az érdeklődést köszönjük.

„Ős Debreczen.”

Elbezélesek Debreczen multjából.

Írta: **Koncz Ákos.**

A fővárosi és vidéki sajtó a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg ezen kötetéről, mely Debreczen multját rajzolja meg meggyőző o o tollal. o o

Ára **3 korona.**

Tiszviselőknak, tanároknak, tanítóknak, nyilvános könyv- o o tárnaknak, egyleteknek és tanulóknak 2 kor. o o

Kapható a szerzőnél:

Városház, földszint, 7-ik számú ajtó (közlévtár).

!! MEGJELENT !!

□ A VÁROSI TANÁCS KIADÁSÁBAN □

DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS ÉRVÉNYBEN LÉVŐ SZABÁLYRENDELETEINEK GYÜJTEMÉNYE.

Az 564 oldal terjedelmű vasos kötet ára **2 KORONA.**

Kapható a városi könyvnyomda-vállalat iródjában. **Kossuth-utca, városház-épület.**

Alapított 1561.

Telefon: 270.

« DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS » KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA. (VÁROSHÁZÉPÜLET, KOSSUTH-UTCA.)

A modern technika legújabb vívmányaiával felszerelve, készíti mindenféle nyomtatványokat a legdiszesebbig, jutányos ár mellett. ☺ ☺ ☺ ☺ ☺

Meghívók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legizlesebben állíttatnak ki. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. ☺ ☺ ☺

Tartós betűrebből készült tömöntvényekkel helybeli és vidéki nyomdák, könyvkötőknek jutányos árért rövid idő alatt szolgálunk.